

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 27ης Μαρτίου 2014*

«Προστασία των καταναλωτών — Συμβάσεις καταναλωτικής πίστης — Οδηγία 2008/48/ΕΚ — Άρθρα 8 και 23 — Υποχρέωση του πιστωτικού φορέα να ελέγξει, πριν από τη σύναψη της συμβάσεως δανείου, την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη — Εθνική διάταξη που επιβάλλει έρευνα σε βάση δεδομένων — Έκπτωση από το δικαίωμα εισπράξεως συμβατικών τόκων σε περίπτωση παραβάσεως της υποχρέωσης αυτής — Αποτελεσματικός, αναλογικός και αποτρεπτικός χαρακτήρας της κυρώσεως»

Στην υπόθεση C-565/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το tribunal d'instance d'Orléans (Γαλλία) με απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Δεκεμβρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

LCL Le Crédit Lyonnais SA

κατά

Fesih Kalhan,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, M. Safjan, J. Malenovský, A. Prechal (εισηγήτρια) και K. Jürimäe, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Wahl

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής Νοεμβρίου 2013,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η LCL Le Crédit Lyonnais SA, εκπροσωπούμενη από την C. Vexliard, avocate,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους D. Colas και S. Menez,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. van Beek και την M. Owsiany-Hornung,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 8 και 23 της οδηγίας 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 133, σ. 66, και διορθωτικά ΕΕ 2009, L 207, σ. 14, ΕΕ 2010, L 199, σ. 40, και ΕΕ 2011, L 234, σ. 46).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της LCL Le Crédit Lyonnais SA (στο εξής: LCL) και του F. Kalhan όσον αφορά αίτημα καταβολής του υπολοίπου οφειλής από προσωπικό δάνειο που είχε χορηγήσει σ' αυτόν η εν λόγω εταιρία και το οποίο ο F. Kalhan αδυνατεί να καταβάλει.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 7, 9, 26, 28 και 47 της οδηγίας 2008/48 έχουν ως εξής:
  - «(7) Για να διευκολυνθεί η δημιουργία εσωτερικής αγοράς στον τομέα της καταναλωτικής πίστης καθώς και η εύρυθμη λειτουργία της, απαιτείται να προβλεφθεί η θέσπιση εναρμονισμένου κοινοτικού πλαισίου σε ορισμένους βασικούς τομείς. [...]
  - [...]
  - (9) Για να εξασφαλισθεί υψηλό και ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των συμφερόντων όλων των καταναλωτών της Κοινότητας και για να δημιουργηθεί γνήσια εσωτερική αγορά, χρειάζεται πλήρης εναρμόνιση. Επομένως, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν εθνικές διατάξεις διαφορετικές από αυτές που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία. [...]
  - [...]
  - (26) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την προαγωγή υπεύθυνων πρακτικών σε όλες τις φάσεις της πιστωτικής σχέσης, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών χαρακτηριστικών της πιστωτικής τους αγοράς. [...] Στη διευρυνόμενη πιστωτική αγορά, συγκεκριμένα, είναι σημαντικό να αποφεύγουν οι πιστωτικοί φορείς τον ανεύθυνο δανεισμό ή τη χορήγηση δανείων χωρίς προηγούμενο έλεγχο φερεγγυότητας, ενώ τα κράτη μέλη θα πρέπει να ασκούν τον αναγκαίο έλεγχο για την αποφυγή τέτοιας συμπεριφοράς και θα πρέπει να καθορίζουν τα αναγκαία μέσα για την κύρωση των πιστωτών σε ανάλογες περιπτώσεις. [...]
  - [...]
  - (28) Προς εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή, ο πιστωτικός φορέας θα πρέπει επίσης να ερευνά σχετικές βάσεις δεδομένων· οι νομικές και πραγματικές συνθήκες ενδέχεται να απαιτούν τη διακύμανση πεδίου των εν λόγω ερευνών. [...]

[...]

(47) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν κανόνες για τις κυρώσεις που θα εφαρμόζονται στις παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και να εξασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Η επιλογή των κυρώσεων εμπίπτει στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών, και οι προβλεπόμενες κυρώσεις θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.»

- 4 Το άρθρο 8 της ίδιας οδηγίας, με τίτλο «Υποχρέωση εκτίμησης της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή», προβλέπει στην παράγραφο του 1:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης, ο πιστωτικός φορέας εκτιμά την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή, βάσει επαρκών στοιχείων που λαμβάνονται κατά περίπτωση από τον καταναλωτή και, εν ανάγκη, κατόπιν έρευνας στην κατάλληλη βάση δεδομένων. Τα κράτη μέλη η νομοθεσία των οποίων απαιτεί από τους πιστωτικούς φορείς να αξιολογούν την πιστοληπτική ικανότητα των καταναλωτών, κατόπιν έρευνας στην κατάλληλη βάση δεδομένων, μπορούν να διατηρήσουν την απαίτηση αυτή.»

- 5 Το άρθρο 23 της οδηγίας 2008/48, με τίτλο «Κυρώσεις», ορίζει:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις που επισύρουν οι παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Οι κυρώσεις που προβλέπονται εν προκειμένω πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.»

Το γαλλικό δίκαιο

- 6 Ο νόμος 2010-737, της 1ης Ιουλίου 2010, για τη μεταρρύθμιση της καταναλωτικής πίστης (*JORF* της 2ας Ιουλίου 2010, σ. 12001), με τον οποίο μεταφέρθηκε στη γαλλική νομοθεσία η οδηγία 2008/48, ενσωματώθηκε στα άρθρα L. 311-1 επ. του κώδικα προστασίας του καταναλωτή.

- 7 Το άρθρο L. 311-9 του εν λόγω κώδικα ορίζει:

«Πριν από τη σύναψη συμβάσεως πιστώσεως, ο πιστωτικός φορέας ελέγχει την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη βάσει επαρκών στοιχείων, περιλαμβανομένων των στοιχείων που παρέχονται από τον δανειολήπτη κατόπιν αιτήματος του πιστωτικού φορέα. Ο πιστωτικός φορέας διενεργεί έρευνα στο κατά το άρθρο L. 333-4 αρχείο, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην κανονιστική πράξη που αναφέρεται στο άρθρο L. 333-5.»

- 8 Στις 26 Οκτωβρίου 2010 εκδόθηκε η υπουργική πράξη σχετικά με το εθνικό αρχείο των περιπτώσεων μη εξοφλήσεως πιστώσεων εκ μέρους ιδιωτών, όπως προβλέπεται στο άρθρο L.333-5 του κώδικα προστασίας του καταναλωτή (στο εξής: εθνικό αρχείο). Η πράξη αυτή καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι πιστωτικοί φορείς πρέπει να φυλάσσουν τα στοιχεία της έρευνας που διενήργησαν στη βάση δεδομένων, προκειμένου να τα προσκομίσουν σε περίπτωση ένδικης διαφοράς ή ελέγχου.

- 9 Το άρθρο L. 311-48, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, του κώδικα προστασίας του καταναλωτή προβλέπει:

«Όταν ο πιστωτικός φορέας δεν τήρησε τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα L. 311-8 και L. 311-9, εκπίπτει από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων, στο σύνολό τους ή κατά το μέρος που καθορίζεται από το δικαστήριο. [...]

Ο δανειολήπτης υποχρεούται στην επιστροφή μόνον του κεφαλαίου εντός των προβλεπομένων προθεσμιών, καθώς και, κατά περίπτωση, στην καταβολή των τόκων ως προς τους οποίους ο πιστωτικός φορέας δεν εξέπεσε από το δικαίωμα εισπράξεως. Τα ποσά που εισπράχθηκαν έναντι τόκων, οι οποίοι ανατοκίζονται με το νόμιμο επιτόκιο από την ημερομηνία της καταβολής τους, επιστρέφονται από τον πιστωτικό φορέα ή υπολογίζονται ως καταβληθέντα έναντι του κεφαλαίου.»

- 10 Κατά το άρθρο L. 313-3 του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα:

«Σε περίπτωση καταδίκης σε καταβολή χρηματικού ποσού με δικαστική απόφαση, το νόμιμο επιτόκιο προσαυξάνεται κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες μετά την παρέλευση προθεσμίας δυο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία η δικαστική απόφαση κηρύχθηκε εκτελεστή ή προσωρινώς εκτελεστή. [...]

Εντούτοις, το αρμόδιο για την εκτέλεση δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήματος του οφειλέτη ή του δανειστή, συνεκτιμώντας την κατάσταση του οφειλέτη, να απαλλάξει τον οφειλέτη από την εν λόγω προσαύξηση ή να μειώσει το ποσό της προσαυξήσεως.»

- 11 Το άρθρο 1153, πρώτο έως τρίτο εδάφιο, του Αστικού Κώδικα ορίζει τα εξής:

«Στις ενοχές που περιορίζονται στην καταβολή ορισμένου ποσού, η αποζημίωση λόγω καθυστερήσεως εκτελέσεως συνίσταται μόνον στην καταβολή των νομίμων τόκων, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εφαρμογής των ειδικών κανόνων που αφορούν το εμπόριο και την εγγυοδοσία.

Η εν λόγω αποζημίωση οφείλεται χωρίς να απαιτείται να αποδείξει ο δανειστής ότι υπέστη ζημία.

Οφείλεται από την ημέρα της οχλήσεως προς καταβολή, ή άλλης ισοδύναμης πράξεως, όπως από την επίδοση συστημένης επιστολής εφόσον προκύπτει από αυτή επαρκής όχληση προς καταβολή, εκτός αν ο νόμος ορίζει ότι αρχίζει να υπολογίζεται αυτοδικαίως.»

- 12 Κατά το άρθρο 1154 του ίδιου κώδικα:

«Επί των οφειλόμενων επί κεφαλαίου τόκων οφείλονται τόκοι, είτε κατόπιν υποβολής αιτήσεως προς το δικαστήριο είτε με ειδική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι είτε η αίτηση είτε η σύμβαση αφορούν οφειλόμενους τόκους ενός τουλάχιστον ολόκληρου έτους.»

- 13 Το άρθρο 1254 του Αστικού Κώδικα ορίζει:

«Ο οφειλέτης χρέους που παράγει τόκους ή που έχει δημιουργήσει άλλες ληξιπρόθεσμες οφειλές ουδόλως δύναται, χωρίς τη συναίνεση του δανειστή, να επιλέξει την κατά προτεραιότητα εξόφληση του κεφαλαίου αντί των καθυστερούμενων οφειλών ή τόκων: η καταβολή που γίνεται έναντι του κεφαλαίου και των τόκων, αλλά δεν καλύπτει το συνολικό τους ποσό, καταλογίζεται πρώτα στους τόκους.»

II –Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 14 Στις 4 Μαΐου 2011, ο F. Kalhan συνήψε με την LCL σύμβαση προσωπικού δανείου ποσού 38 000 ευρώ, πληρωτέου σε 60 μηνιαίες δόσεις ύψους 730,46 ευρώ, με σταθερό ετήσιο χρεωστικό επιτόκιο 5,60 % και συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο (ΣΕΠΕ) 5,918 %.

- 15 Η εξυπηρέτηση του δανείου διεκόπη στις 12 Ιανουαρίου 2012 και η LCL υποστήριξε ενώπιον του tribunal d'instance d'Orléans ότι το ποσό του δανείου κατέστη αμέσως απαιτητό.

- 16 Στις 18 Οκτωβρίου 2012, η LCL άσκησε αγωγή κατά του F. Kalhan ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ζητώντας, μεταξύ άλλων, να υποχρεωθεί αυτός να της καταβάλει το ποσό των 37 611,23 ευρώ, με τόκους υπολογιζόμενους με ετήσιο επιτόκιο 5,918 % από τις 17 Απριλίου 2012 και εντεύθεν, και να διαταχθεί η ετήσια κεφαλαιοποίηση των τόκων.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο εξέτασε αυτεπαγγέλτως τον λόγο περί ενδεχόμενης εκπτώσεως του πιστωτικού φορέα από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων, η οποία προβλέπεται στο άρθρο L.311-48, δεύτερο εδάφιο, του κώδικα προστασίας του καταναλωτή ως κύρωση σε βάρος του πιστωτικού φορέα που δεν διενήργησε έρευνα στο εθνικό αρχείο που προβλέπεται στο άρθρο L.333-4 του κώδικα προστασίας του καταναλωτή, στο πλαίσιο του ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, όπως αυτή επιβάλλεται από το άρθρο L.311-9 του ίδιου κώδικα. Η LCL παραδέχθηκε ότι αδυνατεί να αποδείξει ότι προέβη στην έρευνα αυτή πριν από τη σύναψη της συμβάσεως δανείου.
- 18 Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι η κύρωση της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων που προβλέπεται στο άρθρο L.311-48, δεύτερο εδάφιο, του κώδικα προστασίας του καταναλωτή ερμηνεύθηκε από το Cour de cassation (Γαλλία) ως καλύπτουσα μόνον τους συμβατικούς τόκους και, επομένως, οι νόμιμοι τόκοι εξακολουθούν να οφείλονται δυνάμει του άρθρου 1153 του Αστικού Κώδικα.
- 19 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατ' εφαρμογή του άρθρου L.313-3 του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα, το εν λόγω νόμιμο επιτόκιο προσαυξάνεται κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες εάν ο δανειολήπτης δεν καταβάλει το σύνολο της οφειλής του εντός προθεσμίας δυο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία κηρύχθηκε εκτελεστή η δικαστική απόφαση.
- 20 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι, κατά τη νομολογία του Cour de cassation, οι νόμιμοι τόκοι καθώς και η προσαύξηση των πέντε ποσοστιαίων μονάδων οφείλονται αυτοδικαίως, δηλαδή οι τόκοι και οι προσαυξήσεις τους οφείλονται αυτομάτως, ακόμη και αν δεν υποβλήθηκε σχετικό αίτημα ή ακόμη και αν η δικαστική απόφαση δεν διατάσσει την καταβολή τους.
- 21 Εξάλλου, το εν λόγω δικαστήριο επισημαίνει ότι, εν προκειμένω, το συμβατικό επιτόκιο είναι 5,60 %, ενώ, μετά την επιβολή της κυρώσεως της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως των τόκων αυτών, η LCL μπορεί να απαιτήσει τόκους με το νόμιμο επιτόκιο, το οποίο, προσαυξανόμενο κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες δύο μήνες μετά την ημερομηνία από την οποία η σχετική δικαστική απόφαση καθίσταται εκτελεστή, θα διαμορφωθεί σε 5,71 % για το 2012. Επομένως, η εφαρμογή της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων ενδέχεται να προσπορίσει όφελος στον πιστωτικό φορέα.
- 22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, πρώτον, επί της αποτελεσματικότητας της κυρώσεως της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως συμβατικών τόκων στην περίπτωση διαπιστωθείσας παραβάσεως της υποχρέωσης του πιστωτικού φορέα να διενεργήσει έρευνα στο εθνικό αρχείο προκειμένου να ελέγξει την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή.
- 23 Κατά το ίδιο δικαστήριο, η εν λόγω κύρωση θα ήταν ενδεχομένως αποτελεσματική εάν ο καταναλωτής εξοφλούσε το σύνολο των ποσών που έχουν καταστεί απαιτητά εντός της προθεσμίας των δύο μηνών αφότου η δικαστική απόφαση κατέστη εκτελεστή. Ωστόσο, στην πράξη, το ενδεχόμενο αυτό είναι απίθανο, εφόσον, κατά κανόνα, ο πιστωτικός φορέας αναγκάζεται να ασκήσει αγωγή λόγω του ότι ο δανειολήπτης τελεί σε κατάσταση η οποία δεν του επιτρέπει να εξυπηρετεί τις υποχρεώσεις του. Περαιτέρω, μολονότι ο δικαστής που επιλαμβάνεται της διαφοράς μπορεί να χορηγήσει περίοδο χάριτος μέχρι και 24 μήνες, τούτο δεν αναιρεί το απαιτητό των νόμιμων τόκων. Εξάλλου, μπορεί επίσης να υποστηριχθεί ότι η εκ μέρους του πιστωτικού φορέα παράβαση της υποχρέωσης ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή ενδέχεται να συνέβαλε στην υπερχρέωση του εν λόγω καταναλωτή.

- 24 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι το άρθρο L.313-3 του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα προβλέπει ότι ο καταναλωτής μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να τον απαλλάξει από την προσαύξηση του νομίμου επιτοκίου ή να μειώσει το ποσό της εν λόγω προσαυξήσεως. Ωστόσο, στην πράξη, οι περιπτώσεις στις οποίες καταναλωτές έτυχαν απαλλαγής κατόπιν εκπτώσεως του πιστωτικού φορέα από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων είναι εξαιρετικά σπάνιες, κυρίως λόγω του ότι οι καταναλωτές δεν γνωρίζουν το δικαίωμά τους αυτό, αλλά και διότι η απαλλαγή αυτή δεν χορηγείται αναλόγως της σοβαρότητας των παραβάσεων του πιστωτικού φορέα, αλλά μόνο αναλόγως της οικονομικής καταστάσεως του καταναλωτή.
- 25 Δεύτερον, όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα του συστήματος κυρώσεων περί του οποίου πρόκειται στην κύρια δίκη, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, πρώτον, ότι το δικαστήριο έχει βεβαίως τη δυνατότητα προσαρμογής της κυρώσεως της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα της παραβάσεως της εν λόγω υποχρεώσεως εκ μέρους του πιστωτικού φορέα. Εντούτοις, ακόμη και στην περίπτωση αυτή, ο πιστωτικός φορέας θα αποκομίσει όφελος από τους νόμιμους τόκους επί των υπολειπόμενων ποσών.
- 26 Ακολούθως, εφόσον, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1254 του Αστικού Κώδικα, οι νόμιμοι τόκοι καθίστανται απαιτητοί λόγω της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως συμβατικών τόκων και οι καταβολές που πραγματοποιεί ο καταναλωτής εξοφλούν πρώτα τους οφειλόμενους τόκους, η εξόφληση του κεφαλαίου θα καθυστερήσει κατ' ανάγκη, οπότε θα καταστούν απαιτητοί νέοι νόμιμοι τόκοι.
- 27 Τέλος, το αποτέλεσμα της εν λόγω εκπτώσεως θα αποδυναμωθεί επίσης λόγω της κεφαλαιοποιήσεως των τόκων την οποία μπορεί να ζητήσει ο πιστωτικός φορέας σύμφωνα με την αρχή του ανατοκισμού, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 1154 του Αστικού Κώδικα.
- 28 Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επί του αποτρεπτικού χαρακτήρα του συστήματος εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων που προβλέπεται από τον κώδικα προστασίας του καταναλωτή. Θεωρεί ότι, εφόσον οι πιστωτικοί φορείς μπορούν να υπολογίζουν στην απαίτηση νομίμων τόκων με προσαυξημένο επιτόκιο, ακόμη και σε περίπτωση εκπτώσεως από το δικαίωμά τους εισπράξεως συμβατικών τόκων, δεν έχουν κανένα κίνητρο να μεταβάλουν την πρακτική τους ώστε να διασφαλίζουν την αυστηρή εφαρμογή των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από την οδηγία 2008/48 και από τον νόμο περί μεταφοράς της οδηγίας αυτής στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών.
- 29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το tribunal d'instance d'Orléans αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Προσκρούει στην απαίτηση περί εφαρμογής αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων του άρθρου 23 της [οδηγίας 2008/48], όταν συντρέχει παράβαση εκ μέρους πιστωτικού φορέα των υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία, η ύπαρξη κανόνων οι οποίοι επιτρέπουν στον πιστωτικό φορέα, στον οποίο επιβλήθηκε η κύρωση της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων, όπως προβλέπεται στη γαλλική νομοθεσία, να αποκομίσει, μετά την επιβολή της κυρώσεως, νόμιμους τόκους οι οποίοι επιβάλλονται αυτοδικαίως με επιτόκιο το οποίο προσαυξάνεται κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες, δυο μήνες αφότου η καταψηφιστική δικαστική απόφαση καταστεί εκτελεστή, επί των οφειλομένων εκ μέρους του καταναλωτή ποσών;»

III –Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 30 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 23 της οδηγίας 2008/48 έχει την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή εθνικού συστήματος κυρώσεων δυνάμει του οποίου, σε περίπτωση παραβάσεως από τον πιστωτικό φορέα της υποχρεώσεως που υπέχει να διενεργήσει, πριν από τη σύναψη συμβάσεως δανείου, έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη ερευνώντας στην οικεία βάση δεδομένων, ο εν λόγω πιστωτικός φορέας εκπίπτει από το

δικαίωμά του να εισπράξει συμβατικούς τόκους, αλλά εισπράττει αυτοδικαίως νόμιμους τόκους, απαιτητούς από την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως με την οποία ο δανειολήπτης υποχρεώνεται να καταβάλει τα υπολειπόμενα ποσά, τα οποία προσαυξάνονται περαιτέρω κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες, εάν ο εν λόγω δανειολήπτης δεν εξοφλήσει το χρέος του εντός προθεσμίας δύο μηνών από την έκδοση της αποφάσεως.

Επί του παραδεκτού

- 31 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διερωτάται διττώς επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
- 32 Υποστηρίζει, πρώτον, ότι το εθνικό καθεστώς κυρώσεων που έχει εφαρμογή στην υπόθεση της κύριας δίκης αποσκοπεί στην επιβολή κυρώσεων για την παράβαση υποχρεώσεως η οποία δεν προβλέπεται από την οδηγία 2008/48, αλλά από εθνικό κανόνα ο οποίος επιβάλλει τη διενέργεια έρευνας από τον πιστωτικό φορέα σε βάση δεδομένων που μπορούν να διατηρούν τα κράτη μέλη κατά το άρθρο 8 της οδηγίας αυτής, ακόμη και αν το εν λόγω καθεστώς εφαρμόζεται και ως προς την παράβαση άλλων υποχρεώσεων οι οποίες απορρέουν ευθέως από την ίδια οδηγία. Επομένως, δεν είναι σαφές το κατά πόσον ένα τέτοιο καθεστώς κυρώσεων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 23 της οδηγίας αυτής.
- 33 Δεύτερον, εφόσον η αρχή της αυτοδίκαιης εφαρμογής των νόμιμων τόκων και της προσαυξησεώς τους φαίνεται να υπονοεί ότι ο εθνικός δικαστής δεν μπορεί να αποκλείσει την εφαρμογή των διατάξεων περί των οποίων πρόκειται στην κύρια δίκη προβλέποντας την πληρωμή των ποσών αυτών ούτε να ερμηνεύσει τις διατάξεις αυτές με γνώμονα το δίκαιο της Ένωσης, τίθεται το ζήτημα της χρησιμότητας της απαντήσεως του Δικαστηρίου στο ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο.
- 34 Συναφώς, αφενός, όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 23 της οδηγίας 2008/48 στο εθνικό σύστημα κυρώσεων περί του οποίου πρόκειται στην κύρια δίκη, πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με το ίδιο το άρθρο, προβλέπεται ότι έχει εφαρμογή στους «κανόνες για τις κυρώσεις που επισύρουν οι παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της οδηγίας [αυτής]».
- 35 Πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το εν λόγω σύστημα κυρώσεων αποβλέπει στην επιβολή κυρώσεων για την παράβαση εθνικής διατάξεως που θεσπίστηκε στο πλαίσιο της μεταφοράς της οδηγίας 2008/48 στο εσωτερικό δίκαιο.
- 36 Συγκεκριμένα, το σύστημα αυτό, όπως προβλέπεται στο άρθρο L.311-48 του κώδικα για την προστασία του καταναλωτή, αποσκοπεί ιδίως στην κύρωση της παραβάσεως από τον πιστωτικό φορέα της υποχρεώσεώς του, η οποία ορίζεται στο άρθρο L.311-9 του ίδιου κώδικα, να ελέγξει την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη ερευνώντας στο οικείο εθνικό αρχείο. Το άρθρο 8 της οδηγίας 2008/48 προβλέπει ρητώς ότι η υποχρέωση αυτή διενέργειας ελέγχου μπορεί να διατηρηθεί. Περαιτέρω, το σύστημα κυρώσεων περί του οποίου πρόκειται στην κύρια δίκη έχει εφαρμογή γενικώς σε περίπτωση παραβάσεως της υποχρεώσεως διενέργειας ελέγχου, πριν από την υπογραφή της σύμβασης, της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή, όπως αυτή προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο L.311-9, με το οποίο μεταφέρθηκε στην εσωτερική νομοθεσία το άρθρο 8 της οδηγίας αυτής. Εξάλλου, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 28 της ίδιας οδηγίας, ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται εάν το απαιτούν οι νομικές και πραγματικές συνθήκες.
- 37 Όσον αφορά, αφετέρου, τις αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή ως προς τη χρησιμότητα της απαντήσεως στο υποβληθέν ερώτημα για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο εντός του πραγματικού και νομικού πλαισίου το οποίο προσδιορίζει με δική του ευθύνη και την ακρίβεια του οποίου δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να ελέγξει, θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει την

αίτηση που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο μόνον όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμα όταν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, C-279/12, Fish Legal και Shirley, σκέψη 30).

- 38 Συναφώς, από την αρχή της αυτόματης ή αυτοδίκαιης εφαρμογής των νόμιμων τόκων και της προσαυξησεώς τους σε ποσό που δεν καταβλήθηκε εμπροθέσμως δεν προκύπτει προδήλως ότι το αιτούν δικαστήριο δεν μπορεί να λάβει λυσιτελώς υπόψη την απάντηση του Δικαστηρίου στο υποβληθέν ερώτημα, ιδίως για την ερμηνεία των εθνικών διατάξεων από τις οποίες απορρέει το απαιτητό του ποσού αυτού υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης, εάν αυτό θεωρηθεί απαραίτητο κατόπιν της εν λόγω απαντήσεως.
- 39 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση το παραδεκτό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

Επί της ουσίας

- 40 Όπως προκύπτει από το άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/48, υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 28, ο πιστωτικός φορέας υποχρεούται, πριν από τη σύναψη δανειακής συμβάσεως, να ελέγξει την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή, στην υποχρέωση δε αυτή μπορεί, ενδεχομένως, να περιλαμβάνεται η έρευνα της οικείας βάσεως δεδομένων.
- 41 Στο πλαίσιο αυτό, η αιτιολογική σκέψη 26 της εν λόγω οδηγίας ορίζει ότι στη διευρυνόμενη πιστωτική αγορά είναι σημαντικό να αποφεύγουν οι πιστωτικοί φορείς τον ανεύθυνο δανεισμό ή τη χορήγηση δανείων χωρίς προηγούμενο έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ασκούν τον αναγκαίο έλεγχο για την αποφυγή μιας τέτοιας συμπεριφοράς και θα πρέπει να καθορίζουν τα αναγκαία μέσα για την κύρωση των πιστωτικών φορέων σε ανάλογες περιπτώσεις.
- 42 Η υποχρέωση ελέγχου, πριν από τη σύμβαση δανείου, της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, καθόσον αποσκοπεί στην προστασία των καταναλωτών από τους κινδύνους υπερχρέωσης και αφερεγγυότητας, συμβάλλει στην επίτευξη του σκοπού της οδηγίας 2008/48, ο οποίος συνίσταται, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις της 7 και 9, στη θέσπιση, στον τομέα της καταναλωτικής πίστης, πλήρους και υποχρεωτικής εναρμονίσεως σε ορισμένους σημαντικούς τομείς, η οποία θεωρείται απαραίτητη για να εξασφαλισθεί υψηλό και ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των συμφερόντων όλων των καταναλωτών της Ένωσης και για να διευκολυνθεί η δημιουργία εύρυθμης εσωτερικής αγοράς στον τομέα της καταναλωτικής πίστης.
- 43 Υπό το πρίσμα του σκοπού αυτού, ο οποίος έγκειται στη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των καταναλωτών από την ανεύθυνη χορήγηση δανείων που υπερβαίνουν την οικονομική δυνατότητά τους και μπορούν να έχουν ως συνέπεια την αφερεγγυότητά τους, το άρθρο 23 της οδηγίας 2008/48 προβλέπει, αφενός, ότι το σύστημα των εφαρμοστέων κυρώσεων σε περίπτωση παραβάσεως των εθνικών διατάξεων που αφορούν τον πριν από τη σύναψη της συμβάσεως δανείου έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, που θεσπίστηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 της οδηγίας αυτής, πρέπει να προβλέπει κυρώσεις που να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές και, αφετέρου, ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Από την αιτιολογική σκέψη 47 της ίδιας οδηγίας προκύπτει εξάλλου ότι, εντός των ορίων αυτών, η επιλογή των κυρώσεων εμπίπτει στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών.

- 44 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου όσον αφορά την αρχή της ειλικρινούς συνεργασίας, η οποία κατοχυρώνεται πλέον στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, τα κράτη μέλη, μολονότι διατηρούν το δικαίωμα επιλογής των κυρώσεων, οφείλουν ιδίως να μεριμνούν ώστε να επιβάλλονται για τις παραβιάσεις του κοινοτικού δικαίου κυρώσεις υπό ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις οι οποίες να είναι ανάλογες εκείνων που ισχύουν για τις ανάλογης φύσης και σημασίας παραβιάσεις της εθνικής νομοθεσίας και οι οποίες να προσδίδουν οπωσδήποτε στην κύρωση αποτελεσματικό, ανάλογο και αποτρεπτικό χαρακτήρα (βλ. συναφώς, μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 3ης Μαΐου 2005, C-387/02, C-391/02 και C-403/02, Berlusconi κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-3565, σκέψεις 64 και 65, καθώς και της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, C-418/11, Texdata Software, σκέψη 50).
- 45 Το Δικαστήριο έχει, μεταξύ άλλων, αποφανθεί ότι η αυστηρότητα των κυρώσεων πρέπει να συνάδει προς τη σοβαρότητα των παραβάσεων τις οποίες αυτές κολάζουν, ιδίως διασφαλίζοντας όντως ένα αποτρεπτικό αποτέλεσμα, τηρουμένης της γενικής αρχής της αναλογικότητας (προπαρατεθείσα απόφαση Texdata Software, σκέψη 51).
- 46 Εν προκειμένω, σε περίπτωση παραβάσεως της υποχρέωσης του πιστωτικού φορέα να ελέγξει, πριν από τη σύναψη της συμβάσεως δανείου, την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη, υποχρέωση που επιβάλλεται από το άρθρο L.311-9 του κώδικα προστασίας του καταναλωτή, διάταξη με την οποία μεταφέρεται στην εσωτερική νομοθεσία το άρθρο 8 της οδηγίας 2008/48, η κύρωση που επιβάλλεται από το άρθρο L.311-48 του κώδικα αυτού, διάταξη με την οποία μεταφέρθηκε στην εσωτερική νομοθεσία το άρθρο 23 της ίδιας οδηγίας, είναι η έκπτωση, κατ' αρχήν συνολικώς, από το δικαίωμα του πιστωτικού φορέα να εισπράξει τόκους.
- 47 Επομένως, τίθεται το ερώτημα αν η αυστηρότητα της κυρώσεως αυτής συνάδει προς τη σοβαρότητα των παραβάσεων που επιδιώκει να καταστείλει και, ειδικότερα, εάν η εν λόγω κύρωση έχει πράγματι αποτρεπτικό χαρακτήρα.
- 48 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά την εθνική νομολογία, η κύρωση της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων αφορά μόνον τους συμβατικούς τόκους, οπότε οι πιστωτικοί φορείς δικαιούνται αυτοδικαίως νόμιμους τόκους οι οποίοι, στις περισσότερες περιπτώσεις, προσαυξάνονται, επίσης αυτοδικαίως, κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες. Στην υπόθεση της κύριας δίκης και όσον αφορά το 2012, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι το επιτόκιο των συμβατικών τόκων ήταν 5,60 %, ενώ το νόμιμο επιτόκιο, προσαυξημένο κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες, ανερχόταν σε 5,71 %. Η διαφορά μεταξύ των επιτοκίων αυτών ήταν ακόμη μεγαλύτερη το 2013. Συνεπώς, η εφαρμογή της κυρώσεως της εκπτώσεως, όπως προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, ενδέχεται να παρέχει πλεονέκτημα στον πιστωτικό φορέα.
- 49 Αντιθέτως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, σε περιπτώσεις όπως αυτή της κύριας δίκης, στις οποίες ο πιστωτικός φορέας απαιτεί την άμεση επιστροφή του δανείου κατόπιν της μη καταβολής του από τον δανειολήπτη, ο αποτελεσματικός και αποτρεπτικός χαρακτήρας της κυρώσεως είναι εξασφαλισμένος. Συγκεκριμένα, το κόστος της έρευνας, στο πλαίσιο του ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, στην προς τούτο προβλεπόμενη βάση δεδομένων είναι σχετικά περιορισμένο, ενώ η κύρωση της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως συμβατικών τόκων ενέχει έναν κίνδυνο, το οικονομικό κόστος του οποίου είναι δυνητικά υψηλό. Περαιτέρω, μολονότι, βεβαίως, ο μη επιμελής πιστωτικός φορέας μπορεί εν πάση περιπτώσει να αξιώσει τους νόμιμους τόκους, ενδεχομένως προσαυξημένους κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες, εντούτοις, αντιθέτως προς τον πιστωτικό φορέα που τήρησε την υποχρέωση του πριν από τη σύναψη της συμβάσεως δανείου ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, η βάση επί της οποίας εφαρμόζονται οι τόκοι αυτοί δεν περιλαμβάνει ούτε τους συμβατικούς τόκους ούτε τους νόμιμους τόκους που οφείλονται επί των συμβατικών.

- 50 Συναφώς, για να εκτιμηθεί εάν η κύρωση έχει πράγματι αποτρεπτικό χαρακτήρα, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να ερμηνεύσει και εφαρμόσει το εθνικό δίκαιο, να συγκρίνει, υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί, τα ποσά που θα εισέπραττε ο πιστωτικός φορέας ως αμοιβή για τον δανεισμό στην περίπτωση που τηρούσε την υποχρέωσή του να ελέγξει, πριν από τη σύναψη της συμβάσεως δανείου, την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη ερευνώντας στην οικεία βάση δεδομένων, με τα ποσά που θα εισέπραττε σε περίπτωση εφαρμογής της κυρώσεως για την παράβαση της εν λόγω υποχρέωσης. Για τον προσδιορισμό των ποσών αυτών, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να λάβει υπόψη όλα τα στοιχεία και, ειδικότερα, όλες τις συνέπειες που ενδέχεται να απορρέουν από τη διαπίστωση, εκ μέρους του, της παραβάσεως από τον πιστωτικό φορέα της εν λόγω πριν από τη σύναψη της συμβάσεως δανείου υποχρέωσης.
- 51 Εάν το αιτούν δικαστήριο διαπιστώσει, μετά την αναφερθείσα στην προηγούμενη σκέψη σύγκριση, ότι, στην ενώπιόν του διαφορά, η εφαρμογή της κυρώσεως της εκπτώσεως από τους συμβατικούς τόκους ενδέχεται να παρέχει πλεονέκτημα στον πιστωτικό φορέα, εφόσον τα ποσά ως προς τα οποία εξέπεσε του δικαιώματος να εισπράξει είναι μικρότερα από εκείνα που προκύπτουν από την εφαρμογή των νόμιμων τόκων με προσαυξημένο επιτόκιο, τότε, προδήλως, το σύστημα κυρώσεων περί του οποίου πρόκειται στην κύρια δίκη δεν εξασφαλίζει ότι η επαπειλούμενη κύρωση θα έχει πράγματι αποτρεπτικό αποτέλεσμα.
- 52 Περαιτέρω, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας, η οποία επισημαίνεται στη σκέψη 43 της παρούσας αποφάσεως, του σκοπού της προστασίας των καταναλωτών ο οποίος είναι σύμφυτος με την υποχρέωση διενέργειας ελέγχου, εκ μέρους του πιστωτικού φορέα, της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, η κύρωση της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως συμβατικών τόκων δεν μπορεί να θεωρηθεί, γενικότερα, ότι έχει πράγματι αποτρεπτικό χαρακτήρα εάν το αιτούν δικαστήριο διαπιστώσει, μετά την αναφερθείσα στη σκέψη 50 σύγκριση και λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων περιστάσεων που αναφέρονται στη σκέψη αυτή, ότι, σε περίπτωση όπως αυτή που αφορά το υποβληθέν ερώτημα, στην οποία καθίσταται άμεσα απαιτητό το υπολειπόμενο ποσό του δανείου λόγω αδυναμίας πληρωμής του δανειολήπτη, τα ποσά που ενδέχεται να εισπράξει ο πιστωτικός φορέας κατόπιν της εφαρμογής της κυρώσεως αυτής δεν είναι κατά πολύ μικρότερα από εκείνα που θα εισέπραττε αν είχε τηρήσει την εν λόγω υποχρέωση.
- 53 Συγκεκριμένα, εάν η κύρωση για την έκπτωση από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων αποδυναμωθεί ή παύσει να ισχύει άνευ ετέρου, λόγω του ότι η εφαρμογή των νόμιμων τόκων με προσαυξημένο επιτόκιο ενδέχεται να αντισταθμίσει τα αποτελέσματα της εν λόγω κυρώσεως, τούτο συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι η κύρωση αυτή δεν έχει πράγματι αποτρεπτικό χαρακτήρα (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Ιουνίου 1994, C-382/92, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 1994, σ. I-2435, σκέψεις 56 έως 58).
- 54 Στην περίπτωση που το αιτούν δικαστήριο διαπιστώσει ότι η κύρωση της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως συμβατικών τόκων δεν έχει πράγματι αποτρεπτικό χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 23 της οδηγίας 2008/48, πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι το εθνικό δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται διαφοράς που έχει ανακύψει αποκλειστικώς μεταξύ ιδιωτών υποχρεούται, όταν εφαρμόζει τις διατάξεις του εσωτερικού δικαίου, να λαμβάνει υπόψη το σύνολο των κανόνων του εθνικού δικαίου και να τους ερμηνεύει, κατά το μέτρο του δυνατού, υπό το πρίσμα του γράμματος καθώς και του σκοπού της εφαρμοστέας στον τομέα αυτό οδηγίας, προκειμένου να καταλήξει σε λύση σύμφωνη προς τον σκοπό που αυτή επιδιώκει (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2014, C-351/12, OSA, σκέψη 44).
- 55 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 23 της οδηγίας 2008/48 έχει την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή εθνικού συστήματος κυρώσεων δυνάμει του οποίου, σε περίπτωση παραβάσεως από τον πιστωτικό φορέα της υποχρέωσής του να εκτιμήσει, πριν από τη σύναψη της συμβάσεως δανείου, την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη διενεργώντας έρευνα στην οικεία βάση δεδομένων, ο πιστωτικός φορέας εκπίπτει από το δικαίωμά του

να εισπράξει συμβατικούς τόκους, αλλά δικαιούται αυτοδικαίως νόμιμους τόκους, απαιτητούς από την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως που υποχρεώνει τον δανειολήπτη στην καταβολή του υπολοίπου των οφειλομένων, οι οποίοι προσαυξάνονται κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες εάν, κατά την εκπνοή της προθεσμίας των δύο μηνών από την έκδοση της αποφάσεως, ο δανειολήπτης δεν έχει εξοφλήσει το χρέος του, όταν το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, στην οποία καθίσταται άμεσα απαιτητό το υπόλοιπο του οφειλόμενου ποσού του δανείου λόγω αδυναμίας πληρωμής του δανειολήπτη, τα ποσά που ενδέχεται να εισπράξει ο πιστωτικός φορέας κατόπιν της εφαρμογής της κυρώσεως της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων δεν είναι κατά πολύ μικρότερα από εκείνα που θα εισέπραττε αν είχε τηρήσει την υποχρέωσή του ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 56 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόμπυτος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 23 της οδηγίας 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου, έχει την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή εθνικού συστήματος κυρώσεων δυνάμει του οποίου, σε περίπτωση παραβάσεως από τον πιστωτικό φορέα της υποχρεώσεώς του να εκτιμήσει, πριν από τη σύναψη της συμβάσεως δανείου, την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη διενεργώντας έρευνα στην οικεία βάση δεδομένων, ο πιστωτικός φορέας εκπίπτει από το δικαίωμά του να εισπράξει συμβατικούς τόκους, αλλά δικαιούται αυτοδικαίως νόμιμους τόκους, απαιτητούς από την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως που υποχρεώνει τον δανειολήπτη στην καταβολή του υπολοίπου των οφειλομένων, οι οποίοι προσαυξάνονται κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες εάν, κατά την εκπνοή της προθεσμίας των δύο μηνών από την έκδοση της αποφάσεως, ο δανειολήπτης δεν έχει εξοφλήσει το χρέος του, όταν το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, στην οποία το υπόλοιπο του οφειλόμενου ποσού του δανείου καθίσταται άμεσα απαιτητό λόγω αδυναμίας πληρωμής του δανειολήπτη, τα ποσά που ενδέχεται να εισπράξει ο πιστωτικός φορέας κατόπιν της εφαρμογής της κυρώσεως της εκπτώσεως από το δικαίωμα εισπράξεως τόκων δεν είναι κατά πολύ μικρότερα από εκείνα που θα εισέπραττε αν είχε τηρήσει την υποχρέωσή του ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη.

(υπογραφές)